Moldova Suverană

COTIDIAN AL GUVERNULUI REPUBLICII MOLDOVA

MIERCURI, 17 IUNIE 1992 — NR. 82 (17952) — PREȚUL 1 rub.

MS

PAG. 2 — S. STANCHEVICI ASUDĂ ZADARNIC «SINDROMUL CORUPȚIEI» CONTINUĂ?

PAG. 3 — PĂSTOR DE SUFLETE MELCHISEDEC ȘTEFĂNESCU

PAG. 4 — MEDIOCRITATEA A FOST ÎNTOTDEAUNA AGRESIVĂ

Mircea SNEGUR: «Calendarul Republicii Moldova e deschis astăzi la fila secolul douăzeci și unu»

Mircea Snegur, Președintele Republicii Moldova, a acordat un interviu revistei italiene «Sviluppo e cooperazione» (Dezvoltare și cooperare), revistă cu profil economic, editată de guvernul italian.

La rugămintea solicitat să se pronunțe în problema încurajării investițiilor capitalului străin în economia Moldova, dl Mircea Snegur a menționat că în acest an au fost create premise favorabile, superioare chiar celor din unele state vecine. Totodată, domnia sa a arătat că drumul de departe nu este valorificarea potențialului colaborării internaționale. Un îmbold pentru intensificarea acestei colaborări ar constitui realizarea unor acorduri cu privire la garantarea investițiilor, evitarea dublei impozitări, în acest contexti s-a specificat că sectorul prioritară de investire în economia Republicii Moldova o reprezintă crearea de întreprinderi mixte. În acest scop parlamentul urmează să adopte în viitorul apropiat Legea cu privire investițiile străine care acestea vor crea condiții favorabile pentru accelerarea tranziției la economia de piață.

În cadrul interviului s-a reamintit faptul că Republica Moldova respinge categoric concepțiile cerșetor la porțile partenerului occidental, ea dispunând de un complex agroindustrial dezvoltat și de resurse naturale unice, precum și forță de muncă cu o calificare relativ înaltă. În plus, Republica Moldova are avantajul factorului geografic: ea se află la intersecția fluxurilor de mărfuri Est-Vest și Nord-Sud.

De asemenea, dl Mircea Snegur a arătat că în condițiile în care republicile fostului imperiu se confruntă cu o criză economică, conducerea de vîrf a Moldovei tinde să găsească o modalitate de coexistență provizorie între formele și instituțiile tradiționale și cele noi, între economia rigid planificată și piața liberă, deoarece contrapunerea lor forțată ar conduce la urmări nedorite. Președintele Mircea Snegur a mai spus că la ora actuală se preconizează eliminarea sau cel puțin reducerea influenței factorilor extraeconomici, în primul rînd a celor de ordin politic, deschizîndu-se inițiativa agenților economici, în special a businessului mic. În acest context dl Mircea Snegur a menționat că rămînem fideli metodelor politice în reglementarea conflictului armat din estul republicii, utilizînd în calitate de argument normele de drept internațional și bunul simț. «Sînt optimist și cred în popor», a spus Președintele Snegur. Calendarul Republicii Moldova este deschis astăzi la fila «secolul douăzeci și unu».

Serviciul de presă al Președintelui Republicii Moldova

Dl Minciună dă dispoziții grebănoase

O serie întreagă de unități economice din satele Cocieri, Roghi și Corjova din raionul Dubăsari și-au suspendat activitatea din cauza acțiunilor militare desfășurate în ultimul timp pe teritoriul acestor localități ori în preajma lor. Printre acestea se numără și gospodăria piscicolă a bazinului de acumulare a hidrocentralei electrice de la Dubăsari. Însă condițiile neprielnice, de-a dreptul primejdioase, din a căror cauză pescarii de aici nu au putut să-și desfășoare activitatea nu au fost însă luate în considerare de către administrația gospodăriei piscicole (de altfel, cu sediul la Chișinău), în persoana directorului interimar, dl Minciună, care a semnat un ordin de concediere a treisprezece pisicultori pentru că «din luna martie și pînă în prezent nu a fost colectat nici un kilogram de pește».

Se vede că pentru zeloșii conducători ai gospodăriei faptul că membrii acestui colectiv au asigurat și continuă să mai asigure cu sacrificiu transportarea refugiaților de pe un mal spre altul, iar în unele cazuri chiar participă cu arma în mînă la respingerea atacurilor întreprinse de separatiști, nu contează, concluzie agenția Moldova-pres.

Meditații la coarnele plugului

Foto de Gh. PETTER

În Rusia se formează o impresie eronată despre evenimentele din Moldova

Se întîmplă ceva îngrozitor — în Rusia se formează o impresie eronată despre evenimentele din Moldova. Trebuie să o spun din capul locului: ziarul «Izvestia» nu are nici în clin nici în mînecă cu aceasta. Cred, că anume din acest motiv în mica Moldovă sînt mai mulți abonați la gazeta dumneavoastră, decît în alte republici ale C.S.I., afară, desigur, de asemenea giganți, ca Ucraina, Bielarusi, Kazahstanul. Absolut alta e atitudinea telecompaniei «Ostankino», care de cele mai multe ori oglindește doar punctul de vedere al liderilor din raioanele din stînga Nistrului. Dar iată că și ministrul apărării al Rusiei într-un interviu prezentat ziarului «Izvestia» (nr. 127) s-a pomenit influențat de această telecompanie.

Nu vreau să susțin, că în toate privințele dreptatea e de partea numai a conducerii Moldovei. Dar trăiesc aici de 26 de ani și, prin urmare, sensul celor ce se întîmplă îi percep cu mai multă precizie, decît persoanele care vizitează malul stîng al Nistrului în timpul unor deplasări de scurtă durată. Doresc mult, ca aceste notițe ale mele măcar întrucîtva să limpezească problema și să-i fie de folos opiniei publice moscovite.

În august 1991 poporul Moldovei s-a făcut luntre și punte pentru Elțin, pentru «Casa Albă». În același timp malul stîng a salutat cordial puciul ghecacepist. Iar acum Moscova se dovedește a fi credulă și interpretează ca adevărate știrile, răspîndite de la Tiraspol.

Trebuie evitată cu orice preț acea mare greșeală, spre care alunecă (sau poate de acum a făcut-o) Rusia, făcîndu-și din Moldova un dușman. E de la sine înțeles, desigur, că folosind termenul «Rusia» nu am în vedere întregul popor rus, ci numai acea parte a lui, care i se opune lui Elțin, luptă contra lui.

Astfel, amintind, cum s-au început confruntările în Moldova, generalul Pavel Gracîov explică starea de lucruri foarte și foarte simplist: a apărut o mulțime de partide, care au început să se confrunte, mai întîi în mod verbal, iar apoi au început și să împuște... Cică-s niște oameni sălbatici! Dar nu a explicat și cum s-a întîmplat, că aceste numeroase partide s-au separat anume pe linia Nistrului.

Începutul a fost, însă, mult mai complicat. Toate s-au început în anul 1988, cînd în Moldova a apărut mișcarea întru susținerea restructurării, la baza căreia intelectualitatea de creație a pus lupta pentru salvarea pămînturilor Moldovei de la pieirea, în pragul căreia a adus-o procesul chimizării. Amintiți-vă articolele lui Ion Druță și ale Capitolinei Cojevnicova din «Literaturnaia gazeta». Dar să știți, că în presa locală lupta era mult mai aprigă. Adepții salvării erau nevoiți să lupte contra unei asemenea forțe mari, cum era prezidentul A.S. a R.S.S.M. A. Jucenko, care fără rezerve era susținut de conducătorii C.C. al Partidului Comunist al Moldovei. Iată tocmai atunci acești conducători și s-au opus deschis torentului democratic, care, apropo, era destul de pestriț și, ca de obicei în asemenea cazuri, predispus la acțiuni de extremă.

În curînd la această mișcare a aderat și cenaclul «Alexei Mateevici», care pleda pentru a i se acorda limbii moldovenești statutul de limbă de stat și de a se înfăptui trecerea scrisului ei la alfabet

(Sfîrșit în pag. 3)

Politicul domină economicul

Prezidiul așa-zisului soviet suprem al republicii nistrene anticonstituționale a adoptat o hotărîre prin care «cuponul moldovenesc» este recunoscut drept nevalabil ca mijloc de plată pe teritoriul Transnistriei. Potrivit acestui document, cupoanele vor fi schimbate la cursul de unu la unu numai persoanelor care pleacă în localitățile de pe malul drept al Nistrului. Deși Veaceslav Zagradski, prim-vicepreședinte al aceluiași soviet suprem al Transnistriei, a declarat într-un interviu acordat în ajun ziarului «Dnestrovskaia pravda» că în legătură cu insuficiența de lichiditate în Transnistria «va fi autorizată nu numai circulația cuponului, ci și a leului românesc, dacă acesta va apărea. Acest lucru este dictat de interesele economice». Dar, după cum ne putem convinge, au învins din nou ambițiile politice, fapt de pe urma cărora va avea de suferit nu numai economia, ci și cetățeanul de rînd.

Situația din Republica Moldova în contextul politic actual

Comisiile permanente pentru relațiile externe și pentru publicitate și mijloacele de informare în masă ale Parlamentului Republicii Moldova invită ziariști din țară și peste hotare la o conferință de presă cu tema «Situația din Republica Moldova în contextul politic actual».

Conferința va avea loc vineri, 19 iunie 1992, în incinta Parlamentului, bul. Ștefan cel mare 105, et. II, începutul la ora 16.00, informează Moldovapres după un aviz al Secretariatului Parlamentului Republicii Moldova.

Greu poate fi pacea peste noi...

E mult prea dulce și armonios azi pentru noi acest cuvînt: pace. Se știe că recent Parlamentul a creat la nivel republican o Comisie mixtă, foarte numeroasă și autoritară, ce se ocupă cu stabilirea unor condiții propice să salvgardeze odată și pentru totdeauna pacea. Au avut loc deja patru întruniri ale respectivei comisii, ultima ținută la Tiraspol, unde a fost prezent și corespondentul «M.S.».

Podul a fost trecut fără dificultăți — aproape ca pe timpuri. Cîțiva gardiști mîncau înghețată și au privit posac la autobuzul nostru cu parlamentari. În Tiraspol e curățel și mult ozon după ploaie. Bate la ochi prezența multor gardiști, cazaci, milițieni în haine verzi, negre, hachi. Se face comerț în stradă, cineva se apropie de autobuz și cere țigări. Înjură și-i nemulțumit că au dispărut din vînzare.

Această a patra ședință e organizată de Comisia Centrală mixtă a Parlamentului, condusă de Victor Pușcașu, copreședinți — Ghimn Pologov și Tudor Olaru. Discuțiile decurg anevoios, dar la obiect, cu anumit randament, putem spune. Aici sînt prezenți, afară de deputații-membri ai Comisiei, și președinții comitetelor executive din toate raioanele de pe cele două maluri ale Nistrului. După mici deliberări, se acordă 20 minute, apoi o oră pentru consultări. Domnul Pușcașu a propus să se lucreze intensiv asupra unui proiect de document **«Acordul privind principiile de bază pentru reglementarea pe cale pașnică a conflictului armat, stabilirea păcii și înțelegerii în raioanele răsăritene ale Republicii Moldova».**

În fața clădirii tronează un gigantic monument al lui Lenin, în fundul scenei e desfășurat drapelul fostei Moldove Sovietice și Socialiste. Pretutindeni — atributică comunistă și sloganе îmbrăcate-n litere slavone. Ochiul greu se deprinde cu toate acestea. Cum și urechea greu se deprinde cu vociferările aspre ale unor președinți de comitete executive din sală. Fac act de prezență, rugînd să asiste, Mărăcuță, Caraman, Iacovlev. Cel mai zgomotos s-a dovedit a fi generalul Chițac, care înproașcă cu vorbe tari ba-n o limbă, ba-n alta; dar iată i-a înminat cineva o cruciuliță, el a privit-o, a luat-o nedumerit și s-a mai liniștit.

Pînă la urmă, după cîteva ore de lucru, președinții comitetelor executive au semnat nouă din cele 14 puncte prevăzute în proiectul de Acord. Și asupra celorlalte cinci puncte a fost în anumită măsură înțelegere, găsite tangențe, dar ele au rămas a fi discutate în seara zilei de 15 iunie de întreaga componență a Comisiei mixte. Așadar, s-a convenit, la modul cel mai serios, **la stabilirea unui control eficient asupra respectării acordului de încetare a focului, la dezangajarea părților aflate în conflict, la dezarmarea și desființarea formațiunilor de voluntari și paramilitare și a structurilor lor organizatorice, la întoarcerea refugiaților și recuperarea pagubelor ce li s-au pricinuit...**

A fost analizat și cîntărit în mod detaliat mecanismul de efectuare a controlului asupra dezarmării și dezangajării din conflict.

E clar că unele minți din sală sînt programate să gîndească și să vorbească numai într-o culoare. E clar că unii mai fac demagogie, căci, de, sînt pacifiști. E clar că undeva, pe la Moscova, se mai trag sforile, dar șuvoiul impetuos al istoriei aruncă, măturî din cale aceste gunoaie. Am înțeles că, totuși, cu separatiștii se poate vorbi. Dacă se făcea mai înainte lucrul acesta, era mai bine, mai ușor. Nu mai vor nici ei război, pe fețele lor se citește un sentiment de apăsare și frică: «Ai să dai seama, omule!»

Comisia mixtă a făcut ieri un raport la sesiunea Parlamentului. Au venit, pentru a se include în discuții, o bună parte a deputaților din stînga Nistrului. Se caută mereu soluții de revenire la normal, la pace.

Și totuși pace nu este. La lucrările de dimineață ale sesiunii ministrii de interne, cel al apărării și al securității ai Republicii Moldova au venit cu lux de argumente să dovedească că-n ultimele zile, ore la Cocieri, Coșnița, Gura-Bicului și-n alte părți liniștea a fost spartă; au mai murit oameni nevinovați, fiind aruncați de mine. Ce vrei, dacă-s minate pînă și unele straturi cu căpșune.

Domnul Victor Pușcașu a făcut o comunicare largă asupra activității Comisiei mixte, a menționat că în stabilirea situației se mai cer încă multe lucruri de făcut. Sînt coordonate eforturile doar pînă în anumite puncte — apoi se observă o încăpățînare vădită și o ținere a căii «programate».

Asupra mecanismului de dezangajare a forțelor și încetare a focului au fost prezentate două proiecte de documente; primului i-a dat citire colonelul Atamaniuc, celui de-al doilea — generalul Creangă, adjunct al ministrului apărării al Republicii Moldova. S-a observat ,deci, un lucru: de tulburat apele s-au tulburat repede, dar de limpezit — e cu mult mai greu.

Și totuși se cere să o facem. E nevoie de pace precum și de pîine, apă, aer. Asupra celor două proiecte au și început dezbaterile. De fapt s-a luat la bază doar unul, fiind completat și concretizat.

Punctul pe i în tragedia natreană urmează a fi pus într-un răstimp apropiat, acum se pipăie posibilitățile, se caută căile ce ne vor duce spre luminiș.

E greu și lung, și anevoios drumul păcii!

Ion STICI

Mesajul Internaționalei Democrat-Creștine

Biroul de presă al FPCD, citat de Moldova-pres, a primit prin fax un mesaj din partea Internaționalei Democrat-Creștine cu sediul la Bruxelles, adresat procurorului raionului Slobozia, în care, între altele, se spune:

Internaționala Democrat-Creștină, care reprezintă o sută de partide și organizații democrat-creștine din Europa, Asia, Africa și din țările fostei U.R.S.S., protestează în mod hotărît împotriva arestării la Tiraspol a domnului Ilie Ilașcu, președinte al secției locale a Frontului Popular Creștin-Democrat din Moldova, precum și a domnilor Valeriu Garbuz, Ștefan Urîtu și Andrei Ivanțoc, membri ai acestei organizații.

Internaționala Democrat-Creștină insistă ca cei deținuți să fie puși neîntîrziat în libertate. Ea cere, de asemenea, să fie puse în aplicare toate măsurile necesare pentru restaurarea drepturilor omului în regiune, singura condiție posibilă pentru reinstaurarea păcii. Primiți, domnule procuror, asigurarea înaltei mele considerații.

Mesajul este semnat de către Andre Luis, Secretar General al Internaționalei Democrat-Creștine.

Ajutoare pentru combatanți

CHIȘINAU. (Moldova-pres). A! patrulea ajutor umanitar a fost expediat recent în republica noastră de către filiala asociației «Pro Basarabia și Bucovina» din Timișoara. Cele circa 40 tone de produse alimentare și îmbrăcăminte sînt destinate combatanților din liniile de apărare din stînga Nistrului și refugiaților din localitățile din zona de conflict. Încărcătura este însoțită de dl Mihai Costea, președintele asociației timișorene.

Știri externe

EXOD DE REFUGIAȚI

Războaiele din Croația și Bosnia-Herțegovina au provocat exodul a aproximativ un milion cinci sute de mii de locuitori ai fostei Iugoslavii, din care 62 de mii sînt refugiați în Slovenia, a declarat șefa biroului din Ljubljana al Înaltului Comisariat al ONU pentru refugiați. Aproximativ 40 de mii de refugiați aflați în centre speciale din Slovenia au depus cereri de azil, iar această republică are nevoie de o asistență internațională pentru a soluționa problema acestor refugiați. Potrivit aceleiași surse în Croația se găsesc 535 de mii de refugiați, iar în Serbia 341 de mii.

UN ASASINAT MISTERIOS

Poliția criminală din Praga a deschis o anchetă în legătură cu moartea misterioasă a unei tinere în vîrstă de 21 ani, al cărei corp a fost descoperit la 10—15 zile după deces, avînd cutia toracică deschisă și fără organele interne. Corpul victimei, o lucrătoare la o întreprindere din Praga, a fost găsit într-un parc public și deși nu exclud eventualitatea supunerii tinerei la un ritual, modul de înaltă specializare cu care au fost luate organele interne îi îndreaptă pe anchetatori mai degrabă pe pista unui asasinat motivat pe traficul de organe destinate transplantului.

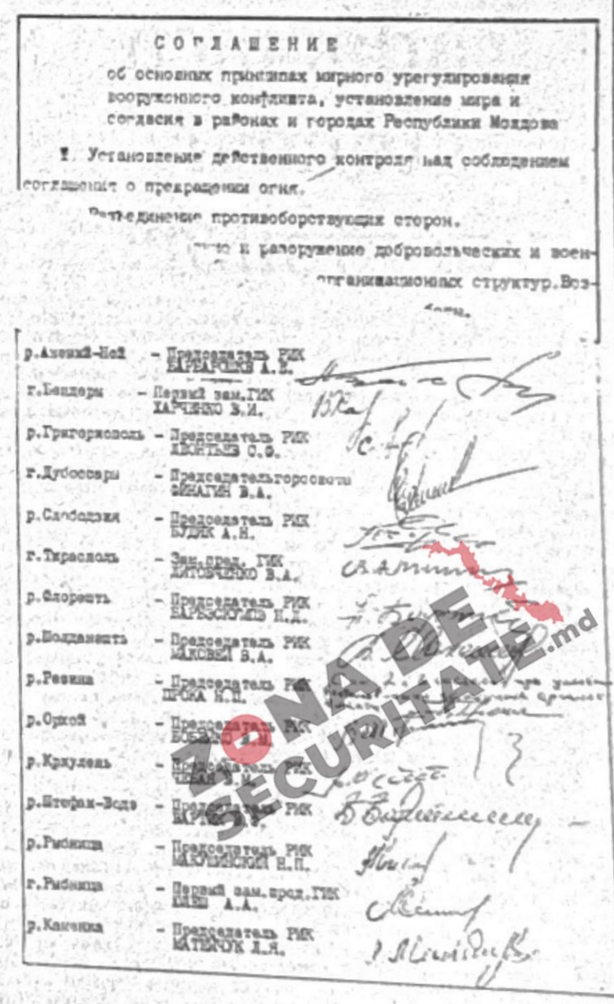
OPTIMISM PRECAUT

După cum transmite BBC, potrivit relatărilor parvenite de la Sarajevo, încetarea focului convenită între forțele bosniace și cele paramilitare sîrbești a fost încălcată. După o acalmie a luptelor sîrbii au lansat un bombardament de artilerie, obuzele căzînd într-o zonă din apropierea aeroportului. A urmat apoi un șir întreg de ciocniri armate.

Reprezentanți ai ONU au încercat să minimalizeze ciocnirile spunînd că ele au fost doar incidente izolate datorate indisciplinei locale. Ei au exprimat un optimism precaut spunînd că negociază încă pentru redeschiderea aeroportului Sarajevo în vederea primirii ajutoarelor de urgență atît de necesare.

REAFIRMAREA UNUI ANGAJAMENT

Președintele rus Boris Elțin l-a numit pe arhitectul reformelor sale economice Egor Gaidar în funcția de premier interimar. Domnul Elțin va păstra pentru sine titlul oficial de premier, dar corespondentul BBC la Moscova relatează că după cît se pare titlul va fi de acum înainte simbolic. În același timp președintele Elțin a semnat un decret, care prevede că întreprinderile nerentabile să-și plătească datoriile în interval de trei luni, dacă nu — vor da faliment. Măsurile au fost anunțate la scurt timp înaintea plecării dlui Elțin în Statele Unite și Canada și se relatează că prin aceste măsuri se urmărește puternica reafirmare a angajamentului președintelui rus față de programul de reforme economice.

СОГЛАШЕНИЕ

об основных принципах мирного урегулирования вооруженного конфликта, установление мира и согласия в районах и городах Республики Молдова

1. Установление действенного контроля над соблюдением соглашения о прекращении огня.

Разъединение противоборствующих сторон.

...ство и разоружение добровольческих и военно-организационных структур. Воз-...

În Rusia se formează o impresie eronată despre evenimentele din Moldova

Se întîmplă ceva îngrozitor — în Rusia se formează o impresie eronată despre evenimentele din Moldova. Trebuie să o spun din capul locului: ziarul «Izvestia» nu are nici în clin nici în mînecă cu aceasta. Cred, că anume din acest motiv în mica Moldovă sînt mai mulţi abonaţi la gazeta dumneavoastră, decît în alte republici ale C.S.I., afară, desigur, de asemenea giganţi, ca Ucraina, Bielarusi, Kazahstanul. Absolut alta e atitudinea telecompaniei «Ostankino», care de cele mai multe ori oglindeşte doar punctul de vedere al liderilor din raioanele din stînga Nistrului. Dar iată că şi ministrul apărării al Rusiei într-un interviu prezentat ziarului «Izvestia» (nr. 127) s-a pomenit influenţat de această telecompanie.

Nu vreau să susţin, că în toate privinţele dreptatea e de partea numai a conducerii Moldovei. Dar trăiesc aici de 26 de ani şi, prin urmare, sensul celor ce se întîmplă îl percep cu mai multă precizie, decît persoanele care vizitează malul stîng al Nistrului în timpul unor deplasări de scurtă durată. Doresc mult, ca aceste notiţe ale mele măcar întrucîtva să limpezească problema şi să-i fie de folos opiniei publice moscovite.

În august 1991 poporul Moldovei s-a făcut luntre şi punte pentru Elţin, pentru «Casa Albă». În acelaşi timp malul stîng a salutat cordial puciul ghecacepist. Iar acum Moscova se dovedeşte a fi credulă şi interpretează ca adevărate ştirile, răspîndite de la Tiraspol.

Trebuie evitată cu orice preţ acea mare greşeală, spre care alunecă (sau poate de acum a făcut-o) Rusia, făcîndu-şi din Moldova un duşman. E de la sine înţeles, desigur, că folosind termenul «Rusia» nu am în vedere întregul popor rus, ci numai acea parte a lui, care i se opune lui Elţin, luptă contra lui.

Astfel, amintind, cum s-au început confruntările în Moldova, generalul Pavel Graciov explică starea de lucruri foarte şi foarte simplist: a apărut o mulţime de partide, care au început să se confrunte, mai întîi în mod verbal, iar apoi au început şi să împuşte... Cică-s nişte oameni sălbatici! Dar nu a explicat şi cum s-a întîmplat, că aceste numeroase partide s-au separat anume pe linia Nistrului.

Începutul a fost, însă, mult mai complicat. Toate s-au început în anul 1988, cînd în Moldova a apărut mişcarea întru susţinerea restructurării, la baza căreia intelectualitatea de creaţie a pus lupta pentru salvarea pămînturilor Moldovei de la pieirea, în pragul căreia a adus-o procesul chimizării. Amintiţi-vă articolele lui Ion Druţă şi ale Capitolinei Cojevnicova din «Literaturnaia gazeta». Dar să ştiţi, că în presa locală lupta era mult mai aprigă. Adepţii salvării erau nevoiţi să lupte contra unei asemenea forţe mari, cum era prezidentul A.Ş. a R.S.S.M. A. Jucenko, care fără rezerve era susţinut de conducătorii C.C. al Partidului Comunist al Moldovei. Iată tocmai atunci aceşti conducători şi s-au opus deschis torentului democratic, care, apropo, era destul de pestriţ şi, ca de obicei în asemenea cazuri, predispus la acţiuni de extremă.

În curînd la această mişcare a aderat şi cenaclul «Alexei Mateevici», care pleda pentru a i se acorda limbii moldoveneşti statutul de limbă de stat şi de a se înfăptui trecerea scrisului ei la alfabe-

(Sfîrşit în pag. 3)